

האֱלֹהִים שְׁנַמְסֵר בְּיָדוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שמות יז) וּמָטָה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי. וְזֶה הַמָּטָה שֶׁנִּכְרַא עָרַב שֶׁבֶת בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת וְחֻקּוֹק בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַחֻקּוֹק הַקְּדוֹשׁ, וּבְזֶה חֻטָּא בְּסַלְע, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלְע בְּמַטְהוֹ פְּעָמִים. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מַלְשָׁה, לֹא לָזֶה נִתְּתִי לָךְ אֶת הַמָּטָה שְׁלִי, חֲתִיף לֹא יִהְיֶה בְּיָדְךָ מִכַּאן וְהִלְאָה.

מִיד - וַיִּרַד אֵלָיו בַּשַּׁבָּט (שמואל ב-ב טז), בְּדִין הַקְּשָׁה, וַיִּגְזַל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי. שְׁמַהֲשַׁעָה הֵיחָא נִמְנַע מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה בְּיָדוֹ לְעוֹלָמִים. וַיִּהְרַגְהוּ בַחֲנִיתוֹ - עַל אוֹתוֹ הַחֻטָּא שֶׁהִכָּה בְּמַטָּה הֵיחָא מֵת וְלֹא נִכְנַס לְאַרְצֵי הַקְּדוֹשָׁה, וְנִמְנַע הָאוֹר הַזֶּה מִיִּשְׂרָאֵל.

(שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים - הַכִּי נִכְבְּד, אֵלּוֹ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִיוֹנִים שְׁנִטְל מֵהֶם וְהַשְּׁפִיעַ לְמַטָּה, וּמֵהֶם הוּא הָיָה לֹקֵחַ וּמִתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא - הֵם הָיוּ בָּאִים אֵלָיו וְנוֹתְנִים לוֹ בְּרֻצּוֹן הַלֵּב, וְהוּא לֹא הָיָה בָּא אֲלֵיהֶם. וְאַף עַל גַּב שְׁלֹא נִכְנַס בְּמַגֵּן וְהַחֲשׁבוֹן שְׁלֵהֶם, (שם) וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. שְׁלֹא נִפְרַד מִלּוּחַ לְבוֹ לְעוֹלָמִים. אֵין לָהֶם פְּרוּד לְעוֹלָמִים. דוֹד שֵׁם לְבוֹ אֵלָיו, וְהוּא לֹא לְדוֹד, מִשּׁוּם שֶׁהַתְּשׁוּבָה וְהַשִּׁירִים וְהַאֲהָבִים שֶׁהַלְּבָנָה עוֹשָׂה לְשִׁמְשׁ, הִיא מוֹשַׁכַת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ שִׁיחָה דִּירוֹ עָמָה, וְזֶהוּ וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְרְדוּ רַבֵּי אֶלְעָזָר וְרַבֵּי אַבָּא לְפָנָיו. בֵּין כֶּף וְכֶף לֹא רָאוּ אוֹתוֹ. קָמוּ וְהִסְתַּפְּלוּ לְכָל הַצְּדָדִים וְלֹא רָאוּ אוֹתוֹ. יָשְׁבוּ וּבִכּוּ וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה. אַחַר שֶׁעָשָׂה אָמַר רַבֵּי אַבָּא, וַדַּאי זֶה שְׁשֻׁנִי, שְׁצַדִּיקִים הוֹלְכִים וְדַבְּרֵי תוֹרָה

וּמָטָה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי. וְדָא אִיהוּ מָטָה דְאַתְבְּרִי עָרַב שֶׁבֶת בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת וְחֻקּוֹק בֵּיהּ שְׂמָא קְדִישָׁא גְלִיפָא קְדִישָׁא וּבִהֲאִי חָב בְּסַלְע כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלְע בְּמַטְהוֹ פְּעָמִים. אָמַר לִיהּ קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, מַלְשָׁה לֹא יִהְבִּית לָךְ מָטָה דִּילִי לְהֲאִי, חֲתִיף לֹא יִהָא בְּיָדְךָ מִכַּאן וְהִלְאָה.

מִיד וַיִּרַד אֵלָיו בַּשַּׁבָּט בְּדִינָא קְשִׁיָּא (שמואל ב כג) וַיִּגְזוֹל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי.

דְּמָהֵיחָא שְׁעַתָּא אַתְּמַנַּע מְנִיָּה וְלֹא הָוָה בִּידֵיהּ לְעֹלָמִין. וַיִּהְרַגְהוּ בַחֲנִיתוֹ. עַל הֵהוּא חוּבָא דְמַחָא בִּהְהוּא מָטָה, מֵת וְלֹא עָאֵל לְאַרְעָא קְדִישָׁא וְאַתְּמַנַּע נְהוּרָא דָּא מִיִּשְׂרָאֵל.

(שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים הַכִּי נִכְבְּד, אֵלִין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִיאִין דְּאִיהוּ נְטִיל מְנַהוֹן וְאַנְגִיד לְתַתָּא, וּמְנִיָּיהוּ אִיהוּ הָוָה נְטִיל וְאַתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא, אַנּוּן הָוּוּ אַתְּיָאן לְגַבִּיהּ וַיִּהְבִּי לִיהּ בְּרַעוּתָא דְלִבָּא, וְאִיהוּ לֹא הָוּי אַתְּי לְגַבִּיהוֹן. וְאַף עַל גַּב דְּלֹא עָאֵל בְּמַנְיָנָא וְחוּשְׁבְּנָא דְלַהוֹן, (שמואל ב כג) וַיִּשְׁימְהוּ

דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. דְּלֹא אַתְּפְּרַשׁ מְלוּחָא דְלִבִּיהּ (א"ע I 97) לְעֹלָמִין. לִית פִּירוּדָא לְהוֹן לְעֹלָמִין. דוֹד שֵׁם לִיהּ לִבִּיהּ וְאִיהוּ לָאוּ לְדוֹד. בְּגִין דְּתוּשְׁבַחְוֹן וְשִׁירִין וְרַחֲמִין דְּסִיחָרָא עֲבִיד לְשִׁמְשָׁא, אִיהִי מְשִׁיכַת לִיהּ לְגַבִּיהּ לְמַהוּי דִּירוּרִיהּ בְּהָדָה. וְדָא אִיהוּ וַיִּשְׁימְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְרְדוּ רַבֵּי אֶלְעָזָר וְרַבֵּי אַבָּא קָמִיָּה. אַדְהֵכִי וְהֵכִי לֹא חָמוּ לִיהּ. קָמוּ וְאַסְתַּפְּלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חָמוּ לִיהּ. יָתְבוּ וּבִכּוּ וְלֹא יָכְלוּ לְמַלְלָא דָּא לְדָא. לְבַתָּר שְׁעַתָּא אָמַר רַבֵּי אַבָּא וַדַּאי הָא דְתַנִּינָן דְּבִכְל אַרְחָא דְצַדִּיקָיָא אֲזִלִּין וּמִלִּי דְּאוּרִיָּתָא בִּינִיָּהוּ,

נִפְרְדוּ רַבֵּי אֶלְעָזָר וְרַבֵּי אַבָּא קָמִיָּה. אַדְהֵכִי וְהֵכִי לֹא חָמוּ לִיהּ. קָמוּ וְאַסְתַּפְּלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חָמוּ לִיהּ. יָתְבוּ וּבִכּוּ וְלֹא יָכְלוּ לְמַלְלָא דָּא לְדָא. לְבַתָּר שְׁעַתָּא אָמַר רַבֵּי אַבָּא וַדַּאי הָא דְתַנִּינָן דְּבִכְל אַרְחָא דְצַדִּיקָיָא אֲזִלִּין וּמִלִּי דְּאוּרִיָּתָא בִּינִיָּהוּ,

דאנון זפאין דההוא עלמא אתיאן לגביהון. ודאי דא הוא רב המנונא סבא דאתא לגבן מההוא עלמא לגלאה לן מלין אלין, ועד לא נשתמודע ביה אזל ליה ואתפסי מינן. קמו והווי בעו למטען לחמרי ולא אזלו, בעו למטען ולא אזלו. דחילו ואנחו לון לחמרי. ועד יומא הווי קראן לההוא אתר, דוף דחמרי.

ביניהם, שאותם צדיקים של אותו העולם באים אליהם. ודאי זה הוא רב המנונא הזקן שבא אלינו מן העולם ההוא לגלות לנו את הדברים הללו, וטרם הפירונוהו, הלך לו והתכסה מעמנו. קמו, והיו רוצים לרכב על החמורים ולא הלכו. רצו לרכב ולא הלכו. פחדו והניחו את החמורים. ועד היום היו קוראים לאותו המקום מקום החמורים.

פתח רבי אלעזר ואמר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' פמה הוא טבא עלאה ויקרא דזמין קדשא בריה הוא למעבד גבי בני נשא לאנון זפאין עלאין דחלי הטאה דמשפדלי באורייתא כד עלאין לההוא עלמא. טובך לא כתיב אלא רב טובך. ומאן איהו (תהלים קמה) זכר רב טובך יביעו. ודא איהו ענוגא דחייך דנגדין מעלמא דאתי לגבי חי עלמין דאיהו זכר רב טובך. ודאי איהו (ישעיה ס"ג) ורב טוב לבית ישראל וגו'.

פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. פמה הוא הטוב העליון והנכבד שעתידי הקדוש ברוך הוא לעשות לבני אדם לאותם צדיקים עליונים יראי חטא שמשפדלים בתורה, כשנכנסים לאותו העולם. לא כתוב טובך, אלא רב טובך. ומי הוא? (שם קמה) זכר רב טובך יביעו. וזהו ענג החיים ששופעים מהעולם הבא לחי העולמים, שהוא זכר רב טובך. ודאי הוא (ישעיה סג) ורב טוב לבית ישראל וגו'.

הו מה רב טובך, הכא אגליף רזא דחכמתא וכל רזין אתפלילו הכא, מ"ה, פמה דאתמר. רב דא אילנא ר"ב ותקיף. בגין דאית אילנא אתרא זוטא מניה, ודא הוא רב ואעיל ליה ברום רקיעין. טוב"ף דא אור דאתברי כיומא קדמאה. אשר צפנת ליראיך בגין דגניז ליה לצדיקיא בההוא עלמא.

עוד מה רב טובך, פאן נחקק סוד החכמה, וכל הסודות נכללו פאן. מ"ה - כמו שבארנו. רב - זה העץ גדול וחקק, משום שיש אילן אחר קטן ממנו, וזה הוא גדול ומכניסו לרום הרקיעים. טוב"ף - זה האור שנברא ביום הראשון. אשר צפנת ליראיך - משום שגנו אותו לצדיקים באותו העולם.

פעלת דא גן עדן עלאה. דכתיב, (שמות טו) מכון לשבתך פעלת לחוסים בך. (בראשית מו ע"ב) נגד בני אדם דא גן עדן דלתתא דכל צדיקיא תמן קימי ברוחא, דאתלבש בלבוש יקר, פגוונא ודיוקנא דהאי עלמא, ודא איהו נגד בני אדם, בההוא דיוקנא דבני אדם דהאי עלמא,

פעלת - זה גן עדן העליון, שכתוב (שמות טו) מכון לשבתך פעלת ה'. וזהו פעלת לחוסים בך. נגד בני אדם - זה גן העדן שלמטה שכל הצדיקים עומדים שם ברוח, שנתלבשה בלבוש צורה של בני אדם שפעולם הזה,

יקר כצורה ודיוקן של העולם הזה, וזהו נגד בני אדם, באותה

וְקִימֵי תַמְנָן, וּפְרַחֵי בְּאִירָא וְסַלְקֵי לְגוּ
מְתִיבְתָא דְרְקִיעָא בְּהוּא גֵן עֵדֵן דְלְעִילָא.
וּפְרַחֵי וְאַסְתַּחֲיִין בְּטַלֵי נְהַרֵי אֶפְרַסְמוּנָא דְכִיא
וְנַחְתֵי וְשָׂרְאן לְתַתָּא. וּלְזַמְנִין אֲתַחֲזוּן נֶגְדַּ בְּנֵי
אָדָם לְמַעַבְדַּ לּוֹן נְסִין כְּמַלְאָכִין עַלְאִין,
כְּגוּוּנָא דְחִזִּינָא הַשְׁתָּא נְהִירוּ דְבוּצִינָא עַלְאָה
וְלֹא זְכִינָא לְאַסְתַּפְּלָא וּלְמַנְדַּע רְזִין דְחֲכַמְתָּא
יְתִיר.

וּנְמַצָּאִים שָׁם וּפְרַחֲחִים בְּאִיר
וְעוֹלִים לְתוֹף יְשִׁיבַת הַרְקִיעַ
בְּאוֹתוֹ גֵּן הָעֵדֵן שְׁלֹמְעֵלָה.
וּפְרַחֲחִים וְרוֹחֲצִים בְּטַלֵי נְהָרוֹת
אֶפְרַסְמוֹן טְהוֹר, וְיוֹרְדִים וְשׁוֹרִים
לְמַטָּה. וְלַפְעָמִים נִרְאִים נֶגְדַּ בְּנֵי
אָדָם לַעֲשׂוֹת לָהֶם נְסִים כְּמוֹ
מַלְאָכִים עֲלִיוֹנִים, כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ
עַכְשָׁו אֵת אוֹר הַמְּאֹר הָעֲלִיוֹן,
וְלֹא זְכִינּוּ לְהַסְתַּפֵּל וְלַדַּעַת
בְּסוּדוֹת שֶׁל חֲכָמָה יוֹתֵר.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (שׁוּפְטִים יג) וַיֹּאמֶר מְנוּחַ
אֶל אֲשֶׁתּוֹ מוֹת נְמוֹת כִּי אֱלֹהִים רְאִינוּ,
אֵף עַל גַּב דְּמְנוּחַ לֹא הָוָה יָדַע מְאִי עֲבִידְתִּיהָ,
אָמַר הוּאִיל וּכְתִיב, (שְׁמוֹת לג) כִּי לֹא יֵרְאֵי הָאָדָם
וְחֵי, וְדָאִי אֲנִן חִזִּינֵן וּבְגִין כְּףַּ מוֹת נְמוֹת. וְאֲנִן
חֲמִינֵן וְזְכִינֵן לְנְהוּרָא דָּא דְהוּא אֲזִיל בְּהַדָּן
וְנַתְקִיִּים בְּעַלְמָא. דְּהָא קְדָשָׁא כְּרִיךְ הוּא
שְׁהִירֵיהָ לְגַבְּן לְאוּדַעָא לָן רְזִין דְחֲכַמְתָּא דְגָלִי,
זְכָאָה חוּלְקָנָא.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (שׁוּפְטִים יג)
וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל אֲשֶׁתּוֹ מוֹת נְמוֹת
כִּי אֱלֹהִים רְאִינוּ. אֵף עַל גַּב
שְׁמְנוּחַ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מַה מַּעֲשֵׂהוּ
- אָמַר, הוּאִיל וְכְתוּב (שְׁמוֹת לג) כִּי
לֹא יֵרְאֵי הָאָדָם וְחֵי, וְדָאִי אֲנִן
רְאִינוּ, וּמִשׁוּם כְּףַּ מוֹת נְמוֹת.
וְאֲנִן רְאִינוּ וְזְכִינּוּ לְאוֹר הַזֶּה
שְׁהִיָּה הוּלְף עֲמֵנוּ וְנַתְקִיִּים
בְּעוֹלָם, שְׁהִירֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁלַח אוֹתוֹ אֵלֵינוּ לְהוֹדִיעֵנוּ
סוּדוֹת שֶׁל הַחֲכָמָה שְׁגֵלָה, אֲשֶׁרִי
חֲלַקְנוּ.

אֲזִלוּ, מְטוּ לְחַד טוּרָא וְהוּוּ נְטִי שְׁמִשָּׂא.
שָׂרוּ עֲנַפִּין דְּאִילָנָא דְטוּרָא לְאַקְשָׂא
דָּא בְּדָא וְאָמְרֵי שִׁירְתָּא. עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי,
שְׁמַעוּ חַד קָלָא תְקִיפָא דְהוּוּ אָמַר בְּנֵי אֱלֹהִין
קְדִישִׁין אֲנוּן דְּאֲתַבְּדְרוּ בֵּינֵי חִיָּיא דְּהָאִי
עַלְמָא, אֲנוּן בּוּצִינֵי בְּנֵי מְתִיבְתָּא, אֲתַכְּפְּנִישׁוּ
לְדוּכְתִּיָּהוּ לְאַשְׁתַּעֲשַׂעָא בְּמֵאֲרִיכוּן
בְּאוּרִיָּתָא. דְּחִילוּ אֵלִין וְקֵאִימוּ בְּדוּכְתִּיָּהוּ
וְיַתְבִּי. אַדְהֵכִי נְפִיק קָלָא כְּמַלְקֵדְמִין וְאָמַר
טַגְרִין תְּקִיפִין פְּטִישִׁין רְמָאִין הָא מְאֲרֵי
דְגְוּוּנִין מְרַקְמָא בְּצִיּוּרִין קָאִים עַל אֲצִטְוּוּנָא,
עוֹלוּ וְאֲתַכְּפְּנִישׁוּ.

הִרְבּוּ. הִגִּיעוּ לְהַר אֶחָד וְהִתְהַוּוּ
הַשְּׁמֵשׁ נוֹטָה. הִתְחִילוּ עֲנַפֵּי
הָאֵילָן שֶׁל הָהָר לְהַקִּישׁ זֶה עִם זֶה
וְאָמְרוּ שִׁירָה. בְּעוֹדָם הוֹלְכִים,
שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד חֲזָק שְׁהִיָּה
אוֹמֵר: בְּנֵי אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים,
אוֹתָם שְׁהַתְּפָּרוּ בֵּין חַיִּים שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה, אוֹתָם מְאוּרוֹת בְּנֵי
הַיְשִׁיבָה, הִתְקַבְּצוּ לְמִקְוָם
לְהַשְׁתַּעֲשַׂע עִם רְבוּנְכֶם בַּתּוֹרָה.
פְּחָדוּ אֵלוּ וְעַמְדוּ בְּמִקְוָם
וַיִּשְׁבוּ. בֵּינֵיהֶם יָצָא קוֹל כְּמוֹ
מִקְדָּם וְאָמַר: סְלַעִים חֲזָקִים
פְּטִישִׁים רְמִים, הִנֵּה בַעַל הַגְּוֹנִים
מְרַקֵּם בְּצִיּוּרִים עוֹמֵד עַל כְּסֵא
הַשְּׁלֵטוֹן, הַכְּסוּ וְהִתְקַבְּצוּ.

בְּהֵוָּא שְׁעֵתָא שְׁמַעוּ קָל עֲנַפֵּי דְאִילָנִין רַב
וְתַקִּיף וְהוּוּ אָמְרֵי (תְּהִלִּים כט) קוֹל יֵי
שׁוּבֵר אַרְזִים. נְפְלוּ עַל אֲנַפְיָהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי אַבָּא וְדְחִילוּ סַגִּיא נְפֵל עַלְיָהוּ, קָאִמוּ

בַּשְּׁעָה הַהִיא שְׁמַעוּ אֵת קוֹל
עֲנַפֵּי הָאֵילָנוֹת חֲזָק וְתַקִּיף, וְהָיוּ
אוֹמְרִים, (תְּהִלִּים כט) קוֹל ה' שׁוּבֵר
אַרְזִים. נְפְלוּ עַל פְּנֵיהֶם רַבִּי

בבהילו ואזלו ולא שמעו מידי. נפקו מן טורא ואזלו.

בר מטו לבי רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמו לרבי שמעון בן יוחאי תמן. חדו, (דף ט"ז ב') חדי רבי שמעון, אמר לון ודאי ארחה דנסיין ואתיין עלאין קא עברתון, דאנא דמיכנא השתא וחמינא לכו ולבניהו בן יהוידע דקא משדר לכו תרין עטרין על ידא דחד סבא לאעטרא לכו. ודאי בארחה דא קדשא בריה הוא הוה. תו דחמינא אנפייכו משניין. אמר רבי יוסי יאות אמרתון דחכם עדיף מנביא.

אתא רבי אלעזר ושווי רישי בין ברפוי דאבוי וסח (ליה) עובדא. דחיל רבי שמעון ובכה אמר (חבוקק ג) יי שמעתי שמעך יראתי. האי קרא חבוקק אמרו בשעתא דחמא מיתתיה ואתקיים על ידא דאלישע. אמאי אקרי חבוקק. בגין דכתיב, (מלכים ב ד) למועד הזה כעת חיה את חובקת בן. ודא בריה (ברה) דשונמית הוה. ותרין חבוקין הוו, חד דאימיה וחד דאלישע. דכתיב, (מלכים ב ד) וישם פיו על פיו.

אשבחנא בספרא דשלמה מלפא, שמא גליפא דשבועין ותריין שמהן אגליף עלוי בתבין. בגין דאתון דאלפא ביתא דאגליף ביה אבוי בקדמיתא פד מית פרחו מניה. והשתא דאלישע חבק ליה אגליף ביה כל אנון אתון דשבועין ותריין שמהן. ואתון דאילין שבועין ותריין שמהן גליפן אנון מאתן ושיתסר אתון. וכלהו אתון אגליף ברוחיה (נ"א בריבורא) אלישע, בגין לקיימא ליה באתון דשבועין ותריין שמהן. וקרא ליה חבוקק. שמא דאשלים לכל

אלעזר ורבי אבא ופחד רב נפל עליהם. קמו בחפזון והלכו, ולא שמעו דבר. יצאו מן ההר והלכו. כשהגיעו לבית רבי יוסי בן רבי שמעון בן לקוניא, ראו שם את רבי שמעון בן יוחאי. שמחו. שמח רבי שמעון ואמר להם, ודאי דרף של נסים ואותות עליונים עברתם, שאני ישנתי כאן, וראיתי אתכם ואת בניהו בן יהוידע ששולח לכם שתי עטרות על ידי זקן אחד לעטרתם. ודאי שבדרף הזו הקדוש ברוך הוא היה. ועוד, שראיתי את פניכם משנות. אמר רבי יוסי, יפה אמרתם, שחכם עדיף מנביא.

בא רבי אלעזר ושם את ראשו בין ברפי אביו וספר [לו] המעשה. פחד רבי שמעון ובכה. אמר (חבוקק א) ה' שמעתי שמעך יראתי. את הפסוק הזה אמר חבוקק בשעה שראה מיתתו והתקיים על ידי אלישע. למה נקרא חבוקק? משום שפתיב (מלכים-ב ד) למועד הזה כעת חיה את חבוקת בן. וזה היה בנה של השונמית. ושני חבוקים היו - אחד של אמו, ואחד של אלישע, שכתוב (שם) וישם פיו על פיו.

מצאנו בספרו של שלמה המלך שם חקוק שבועים ושנים שמות חקוקים עליו בתבות, משום שאותיות הא"ב שחקק בו אביו בראשונה, פשמת, פרחו ממנו. וכעת כשאלישע חבק אותו, חקק בו כל אותן האותיות של שבועים ושנים השמות, והאותיות של שבועים ושנים השמות הללו החקוקים הם מאתים ושש עשרה אותיות. ואת כל האותיות חקק ברוחו [נ"א בריבור] אלישע, כדי להעמידו פאותיות של שבועים ושנים